

I číslo stojí len 2 hal.

V Uh. Skalici, dňa 15. októbra 1904.

Číslo 42.

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adressa pre všetky zásielky:

Josef Teslík Uh. Skalica (Szakolcza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a
platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedíci
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
príjmajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Rusko-japonská válka.

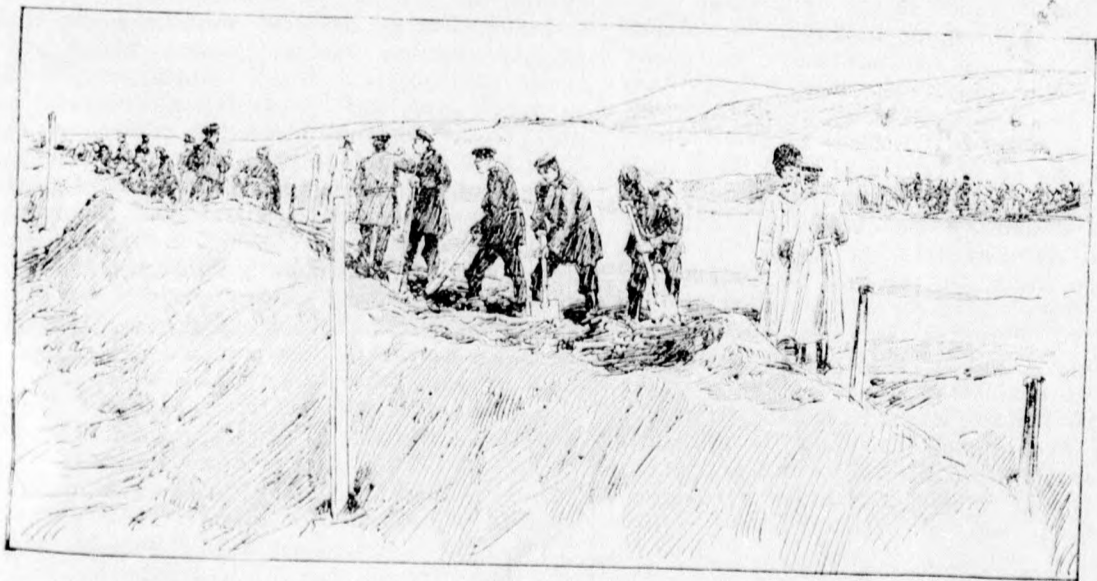
I.

Ešte bude známe et. čítateľom, ako zo začiatku rusko-japonskej vojny ja-
pónské loďstvo prepadlo 2 malé lode ruské Korejec a Varjag, keď tieto ešte ani ne-
vedely, že bude válka; tieto 2 lode boli celkom dostrielané a aj sa potopily len nie-
koľko matrozov sa zachránilo i to veľmi dokaličených. Medzi týmito bol i Ivan Knu-
tovskij, ktorý až do teraz sa liečil v nemocnici a ako neschopný ďalšieho boja po-
slaný bol domov.

Na prítomnom obrázku vidíme ako svojim milým rozpráva ťažké svízele
války a sa s nimi teší; na prsiach skvie sa mu zásluhný kríž, ktorý však je malou
náhradou za ztratené zdravie.

II.

Obrázok tento znázorňuje nám, jako ruské vojská, v terajšej válke, v tá-
boroch pri Mukdenu, robia si polné zákopy aby boli pri nastávajúcej zime proti vetrom
koľko toľko chránení, a aby v páde nápadu nepriateľa i proti jeho guľám ochránení
boli, a oni z poza týchto aby lepšie a istejšie pálili na neho.

Najnovšie zprávy o vojne:

— **Z Čifu, 7. októbra.** Chýry o ne-
slychanej ztrate Japoncov pri Port-Arthure
sa potvrdzujú. Japonci totiž koncom m. m.
urobili útok na Port-Arthur a po strašnej
bitke museli ustúpiť a na bojišti zanechať
15,000 mŕtvých.

Z Port-Arthuru. Nový útok na
pevnosť má byť 16. t. m., japonský veliteľ
zase vyzval ruského veliteľa v Port-Arthure
Stesla, aby sa poddal, tento mu odkázal,
že: „ak ešte raz mu také vyzvanie pošle,
tedy toho, kto mu ho prinesie aá bez mi-
losti obesí.“

— **Z Tokio** oznamujú, že gróf Okuma
v dlhej reči vysvetlil, že rusko-japonská
vojna ešte asi dva roky bude trvať a preto
krajina asi päťdesiat millionov korún nútená
je vypožičať si na trovy.

Z Mukdenu. Rusi zmenili taktiku
vo vojne, začali postupovať a chcú napad-
núť oslabených Japoncov. Toto urobilo
v celom svete senzáciu.

Náš nový kalendár.

Ti, ktorí za blahobyt ľudu nášho pracujú,
ktorí ho z duševnej tmy ku svetlu chcu pri-
viest, posbierali svoje práce a do sväzočku svia-
zali, aby slovenskému ľudu opravdivého pria-
teľa darovali a týmto spôsobom sa zrodila už
po šiestykrát naša „Nová Domová Pokladnica“,
kalendár pre slovenský ľud.

Už minulý rok sme pisali, aký význam
má dobrý kalendár v živote ľudu nášho slo-
venského, nechceme sa opakovať, ale smelo
možeme tvrdiť: že naša „Nová Domová Po-
kladnica“ je opravdivý abecedár pre náš ľud
slovenský, v ktorom nachádza pre svoje od-
borné vzdelanie opravdivé poklady. Pravdu
píše redaktor kalendára dr. P. Blaho, keď vo
svojom úvodníku hovorí: „Kalendár v živote
ľudu utajeného, v živote ľudu zápasiaceho,
zmeraveného pod tlakom krušného života a
neprajných pomerov znamená mnoho a zau-
jíma na polici a za roštom Slovákovim asi
také miesto, jako u veľkých, slobodných, bo-
hatých národov veľké, obrázkové dielo, skvostne
zaviazaná kniha v salonoch a knihovniach. Ba
viac značí kalendár v dome chudobnom nežli
všetky knihy boháčove so zlatorezom a
v skvostnej väzbe.“

„Nová Domová Pokladnica“ nie len že je
osožná so svojimi poučnými a praktickými
článkami, ale aj pred oči nám predstavuje,
akým spôsobom a ktorými prostriedkami sa
môže zveladiť hmotne i duševne ľud náš slo-
venský. Pre našich spolkárov niet úžitečnejšej
knihy ako je náš kalendár.

S radostou som chytil tie ešte neviazané háry do ruk svojich, koľko užitočných vecí som v ňom našiel. Nie sú tam žiadne sensácie, žiadne blbiny a muchotrávky. Každá veta je vážna, každý článok mravne poučný.

Krome poučných rozprávok, koľko článkov tam nájdete o rozličných spolkoch. O boji proti alkoholizmu, tejto najväčšej chorobe ľudu slovenského, o potravných úverkových spolkoch, o mliekarskom družstve, o ovocinárstve, ba ešte aj poučenie o vojenskej službe.

Ľud náš s radostou vital vždy svojho priateľa, zaiste to učini tohoto roku tiež. Cena je levná, 50 halierov za jeden kalendár. Objednávky sa môžu zaslať na redakciu „Pokroku“, alebo na J. Teslíka v Skalici.

„Slovenské Robotnícke Noviny“

Vítame u nás a prajeme im mnoho zdraru. Socialismus je tak mocné hnutie, že pred ním uzatvárajú sa bolo by čierne zpiatočnictvo. Výsledky jeho boja sú skvelé, jeho budúcnosť ukazuje sa ešte skvelejšou. Keď jeden najrozumnejší ľudový vyslanec vyslovuje sa tak, že „len socialisti nám pomôžu“, tak socialismus je viac nie strašiakom, než obrom, ktorého síle neodoláš.

Že socialismus nesie sebou aj veľký dav smetí a blata, že zavádza o cirkvi a ničí rozdiel medzi národami, to je zase nutný prídavok každého veľkého kultúrneho hnutia. Keď sa po sparnej horúčosti naraz roztrhnú mračna, zahľadá búra a dážď sa spustí, čo tam smetá, špiny, bahna a naplavy, ktoré takový lejak odnáša. Ale po lejaku je čisto a zviežo a povieme si: to je zdravo. Tak aj socialismus vynáša na povrch verejnosti všelijaké špiny, ktorá sa od ľudí nashromažďuje ešte aj na svätom mieste, ako v kostole, v škole. Slovenský ľud a jeho všetky pomery majú toho bahna snáď najviac a preto je mu potreba takej büre jakú idú zavádzať „Sl. Robotnícke Noviny.“ Časopis tento je mozolovitou rukou robotníka písaný, ale javí celkom pravdivé nazieranie na život. O tom najlepšej svedčí jeho úsudek o rusko-japonskej vojne: „Dokial jeden ruský vojak na živote a jedon rubel v štátnej pokladnici bude, túto vojnu povediem“ povedal nedávno ruský cár. A to je ten istý cár, ktorý svolával pred 4-5 rokami kongres, držiac v ruke palmu pokoja, ten istý cár, ktorý je pápežom svojej kresťanskej cirkve, ten cár, ktorý rozdáva obrázky, modlitby a pobožné verše o Kristovi a dáva poželhanie svojim vojakom v mene Boha, aby len čím viac Japoncov povraždia. A vidíš, tento ukrutník nenie vražedník... On je dobrotivý otec svojho národa. Ten ale, ktorý s obetovaním seba, krvoločného psa Plehveho zachloštil, aby ľud od trápenia tyrana oslobodil, ten je anarchista, ten je zločinec a blázon.“

My sa nádejeme, že v nasledujúcich číslach nebude už tak poznať dialekt pisateľov, ba ani pravopisných chýb nebude tak mnoho, bo trebárs sie, jako sa priznávajú, študia na „Slovenskej Matici“ neobdabovali, nesmiete si nevyšimať slovenského pravopisu, o ktorom chcete aj vzdelavacie hodiny dávať.

Zaiste náš „Pokrok“ vás posmelil k tomuto kroku, To nás teší a prajeme vám, aby ste v duchu pravdy zdarne napredovali.

Dopisy.

Nitrianska stolica.

— Od nás. Budúci mesiac sa budú voľby stoličných výborov prevádzať, preto ctených voličov a čitateľov „Pokroku“ na nasledujúce upozorňujem.

Aby si za stoličného výborníka žiadneho úradníka (slúžnych, kr. sudcov, notárov, ba aj pánskych úradníkov) nevolili, lebo slúžni aj tak, jako takovi, pri stoličných shromaždeniach právo hlasovania majú, keď aj zvolení nie sú.

Kr. sudcovia a notári, proti stolici nikdy hlasovať nemôžu a nebudú — vrana vrane oči nevykole.

Pánski úradníci aj tak z väčša sú stoliční virilisti, alebo zástupci pánstva, ktorí tiež proti stolici (to jest návrhu hlavného-lebo podzúpána) hlasovať nebudú, aby im v ich veciach žiadne prekážky nerobili.

Aby sa teda oči slovenskému ľudu to jest roľníkom a remeselníkom, ktorí právo volenia majú, otvorili; pripomínam im, jestli neakého učeného človeka, ktorému by ich dôveru preukázal a si ho za stoličného výborníka zvolil mohli nemajú, nech si zvolia niektorého z pomedi seba, lebo len tak si môžu svoje záujmy zastávať a pre svoje dobro u stolice účinkovať. Tých istých, ktorí náš „Pokrok“ držia žiadam, aby tento článok všetkým občanom čítali dali a ľud na odberanie „Pokroku“ nahovárali, lebo náš slovenský ľud v tomto časopise vždy dobré poučenie ku svojmu vzdelaniu nájde.

Tiež volič.

Prešporská stolica.

— Z Prešporka. (Dokončenie.) Jeden pracuje a poslúcha, druhý slušne a dôstojne sa chová.

Druhú prednášku držal vl. brat Ferdiš Juriga kaplán blumentálsky, po maďarsky. Pochválen Pán Ježiš Kristus, zavolať a to v hostinci kde hudba hrala. Pravda, že divno to hovoril, keď v hostinci počul to sväté meno. Divno, lebo ľudia, my sme divní. Nie len do kostola patrí to meno, všade, kde je život, lebo On hovorí: „Ja som život cesta a pravda.“ Na uliciach, v dielnach, i tu sa musí uplatniť to meno a tie zásady. *Nezavierajte Toho Boha lásky do chrámov, do života s ním, do praktického života, na celej čiare, nie len nadol hlásaním spravodlivosti, poniženosti, ale i nahor hlásaním spravodlivosti a milosrdenstva. To meno nech teší nekom dobrých a postraší peklom i súdom tvrdých srdcom.* Náboženstvo, Ježiš, teda nech zazvučí na celej čiare i v štátnom živote. Nedávno hovoril jeden chytrý vyslanec, že jeho Kristom je štátna idea maďarská, iný zase že ani Boha nechce, jestli nenie Maďarom. To sme už dospeli k bluzneniu a bohoruhačstvu dnešného vlastenčenia. Na jakom základe stála slávna vlast naša už tisíc slávných rokov? Na tom, čo položil Kristus a Panna Maria a takýto bol fundament, tak že povstalo porekadlo: „Mimo Uhorska niet života a keď je, tak niet takého.“ A teraz, čo začali podkopávať tieto zaklady, viete jaké povstalo porekadlo: „Nem boldog a Magyar.“ = nenie šťastný Uhor! Zpäť teda s tým starým, cez tisíc let zkušným, základom a kresťanským, maďarským robotníkom i tu musí mať heslo: *Mojou štátnou ideou je Kristus, jeho láska, jeho dobrorečenie a dobrodenie.* „Legyen úgy mint hajdan vót, hogy szeresse egymást, magyar, német meg a tót.“ = Nech je tak jak bolo, nech sa milujú vzájomne Maďar, Nemeč a Slovák, tak sa musí ztratit porekadlo, že nenie šťastný Uhor“ a ožije to starodávne: „Niet života krem Uhorska a keď je, niet takého.“

A jako na poli náboženskom a národnom musíme naraziť, nie sice na noc, ale práve na staré, dnes chumelicou srdcového mrázu zasypané, chodníky, tak i v boji chlebovom na poli sociálnom.

Oheň srdca Ježišovo už raz roztopil okovy millionom a millionom otrokov, dal im slobodu za časov rimanských. Celkom mŕdre a prakticky hovorí litánia o tomto srdci, že je ono horiacou pecou lásky, lebo skrze Jeho teplotu už millionom hladných sa chleba upieklo. Koľko útulkov, starotincov, sirotincov nemocných povstalo z Jeho lásky? A že dnes nie je tak, že vädne ten krásny kvet — človek, to nie na príčine, že by slnko za našich časov nesvietilo, ale že je kvet v pivnici. Mne dnes to srdce prichádza, jako kamna obkladené španielskymi stenami, čo sa okolo nich kladú, aby sa teplota nerozšírovala na okolie. To je na príčine, že ľudia tú teplotu necítia. Vieme ďalej od nosa! Krátkozrakí chudsi, keď náboženstvo obvinujú, Bohu sa rúhaš, že necitíš teploty. Chudáci, krátkozrakí ľudia, odstraňme tie španielske steny, pýchou pôžitkárstvo, panovčiatosť zo srdca boháčov i našich, nech sa svet nedelí na pánov a sedliakov, buďme zase bratmi, odstraňme hrádze namslenosti medzi sebou, a zahreje svet znovu láska Ježiša, ona ho vzbuduje znovu, roztopí okovy, upočie chleba, kým nenávisť a zloba len spálí, rozručat a zničiť môže, ale nič nezbuduje. Tak zvlášť barva sice červená, ale nie ničiaco požiaru, lež lásky; barva červená, ale nie krve brata vo vzbúre vyliatej, ale červená barva krve srdca Pána, kresťanského a národného socializmu, a preto buď pochválen Ježiš Kristus a Jeho láska zaštepená v srdcia naše.

Po týchto prednáškach povzniesol hlas svoj, brat podpredseda, Dr. František Jehlička. On bol už na začiatku vo vzletnej reči v troch

rečiach pozdravil hostov a teraz povzniesol hlas svoj k bratom Slovákom. Aby sme my najviac poučenia odniesli, tak prednášku nemeckú a maďarskú shrnu, s podivuhodnou pamätou v jedon krásny celok, pridajúc slová o braterskej láske, ktorú medzi nami pestovať máme. Potom sme si zaspievali pod jeho vodcovstvom našu spolkovú pieseň, ktorej osnovu složil a nápev natiagnol zase bývali podpredseda brat Juriga. Potom sa začal tanec, medzi prednáškami bol premietať v braterskej láske spev maďarský, nemecký a slovenský! Dali sme si „Kysúca... Ja parobok... Kdo za pravdu... a Pokapala na salaši...“

Na konci nemôžem pominúť poznámku niektorých našinských, že predsa sme len neboli celkom len po svojsky a medzi sebou. Ale však sa nabehajú hodni ľudia jako dost Mačalka a Idzi aby by nám potvrdili celkom samostatné stanovky, ale ktože môže za uhorskú slobodu, že nám ich odmrstili. Klopeme znovu a budeme... Ale dotiaľ v mrázy dobre sa aj ku spoločným kamnom pritúlil. A i potom, kto by bol vstane do jedného vreca sohnaf všetko?

Tretia udalosť je, že prvého októbra vyšlo prvé číslo sociáldemokratických „Slovenských Robotníckych Novín.“ Uderila hodina, že už i o tejto veci musíme úprimne poshovárať sa a naše stanovisko určiť. To na budúce. Zatiaľ jako slušní ľudia, privolávame hostovi, niektorým, lebo z čiastky milému, alebo kto myslí nemilému hostovi, spoločníkovi, volky-nevolky: Vitame vás! S Bohom, váš

Rodmil Igrin.

— Z Búr Sv. Mikuláša. Predsa dobre je to s nami kresťanmi, keď máme tak mocných obhajcov nášho náboženstva. Búrania vy už sa nemáte čo strachovať o vašu cirkev, veď vás i židáci ratujú — voči prechmatom vašich duchovných a učiteľov. Jedon, totižto von Unsere Leut, obavu svoju verejne vyjadril i listovne nad tým, — pred známou vrchnosťou našou, keď vidí kňaza a učiteľa len v potravnom spolku vysedávať — kam to donde s tým náboženstvom v kostole a výučbou detí v škole?! Nesmia tito byť odťahovaní od svojho povolania! to si povedal on a punktom! Kupčenie nech ostane židom. Nedôstojné je to kňazovi a učiteľovi, do židovských manipulácií sa miechať.

Nuž a či vodcovia našich spolkov majú ist k nemu pre rozum a jeho sa zpytovať čo v prázdnych chvíľach majú robiť? To by on rád si zahrávať na hlavu v oboi, aby všetko šlo dľa jeho. Snáď mu majú ukracovať jeho dlhý čas hrou v karty, alebo čo?

Za druhé, naši vodcovia nebudú sa učiť od neho svojich povinností, ktorý ich sám nekoná, netreba ist ďaleko do minulosti... Keď oni robia viac než sú povinni, aby len ľudu umožnili zakúsiť trochu toho spolkového života; iste že si budú aj svoje povinnosti svedomite plniť: lebo kto robí viac než musí, ten zaiste robí i to čo musí, lebo v tom viac je obsiahnuto i to menej.

Nuž z tejto starostlivosti židáčka o vašich vodcoch spolkových — milí Búrania — vysvitá, jako mu leží na srdci vaše blaho večné. O časné chce sa postarať sám, aby ste mali čo jesť? Čim sa odievať? statok krmíť atď.? On je príliš prajný, dožiťi vám aj svojich lúk za dobrý groš, keď by ste ich aj nechceli, donúti vás súdom, aby ste len mali i z jeho. Neni to čiročistá dobrota! A že nič!

Hľať ty ľudu! tvojich dobrodincov očochvíla nedbali by po úradoch vláčiť vaši neprajníci a ty predsa neprecitneš a nepodporíš sám seba, nespravíš tvojim vodcom tú radosť, aby si navštevoval spolok? Jaký záujem vede fa k tomu, že sám seba ničíš? Zlost ľudská nemá hranic, proti tej marné je presvedčenie; ale hlúposti dalo by sa predist ešte.

Jaké námietky máš proti spolku? Nebid spolku na Búroch, to nevieš, jako draho by si to zaplatil! Vo spolku je drahá múka! — vra- viš. — Ale o tej lacnote židovskej múky si sa ešte nepresvedčil! Ja ano! Teda počuvaj! Vo spolku je múka od nullky počtíc, až po čís. 6. Nullka sa predáva pol kila za 18 hal. a každá číslica stúpa o 1 halier nižie. Dal som si doniesť z každého čísla pol kila 0, 2 a 4. Túto som platil 17, 15, 13. Porovnajúc ju s múkou spolkovou — Kikindou — našiel som ten kľúč lacnoty, lebo tá nullka 17 halierová zodpovedá jakosti spolkovvej 2 ky, ktorú my dostávame za 16 hal. Druhé pol kila zodpovedá našej 4, ktorú my dáme za 14 hal. a

to tretie pol kila múky bolo tak čierne, že bych ťažko vedel povedať, čo to za numero. Nuž teda vidíte, že spolková múka je vlastne o halier lacnejšia než inde, len že vás nemámim, keď vám ponúkame za 16 hal. dvojku a neriekame, že to nullka, ale dáva sa jakosť spravodlivá. Ono môže mať iný kupec trebárs aj numerá správne, ale múku má z iného mlyna, kde nedorábajú tak jemnú múku, ako je naša „Kikinda“ a preto je aj lacnejšia. Ale ja radšej mám bielu 2. „Kikindu“, než z iného mlyna čiernu nullku za tú istú cenu. Nuž oriešok rozluštený, hádanka vysvetlená. Ale zato Petrania nekúpili by vo spolku bielej „Kikindy“ ani za svet kilo, ony uspokojia sa i s čiernou židovou, bárs je táto každé číslo o 1 halier drahšia. Nuž majte si! To je príčina aj toho, že sme jedli na jednej pohrebnej hostine koláče čierne, bárs bola múka kúpená z prvého čísla. Ale chlebič a ten koláč to bolo jedno.

(Pokračovanie budúce).

— **Pezinok.** *Anička Kozruchových*, sama vždy veselá a dobrú vôľu a srdečný smiech budiaci a šíriaci, *mimovoľne* zapríčinila na Čajly s jednej strany nevoľu a s druhej strany žravý smuok.

Anička dľa svojej obyčaje prevracia všetko na ruby. Kde zbadá niečo zlého, posmešne vychváli do neba, kde čo dobrého, hani žartovným spôsobom. Ona si myslí, že tí, čo tam boli, ktorí vec znajú, i tak vedia, ako to bolo; vyrozumia prekrútenie a srdečne sa zasmejú. Keď zlé chváli, chce ukázať, ako by to vlastne malo byť: keď dobré hani, dáva tým len na vedomie, že to býva *inde i tak zle, ako opisuje*, a nie tak dobre, ako tam bolo! Teda u Aničky Kozruchových treba medzi riadkami čítať vedieť, treba jej spôsobu písania rozumieť. Vôbec každý šprimovný človek obracia rád veci na ruby.

Preto tak len sa mohlo stať, že z jej dopisu o hodoch v C... niektorí cajlanskí obyvatelia to vyrozumeli, jakoby to o cajlanských hodoch, a istí peziński a prešporskí hostia u Krásňanských, u tých, čo nedávno synovi svojmu primície boli odbavovali, neboli statočne uhostení bývali, a že týmto Krásňanských ozaj celej Čajly jakoby hanbu spravili. Preto im s výčitkami k hlave leteli a im tak nezaslúžene veľkú bolesť srdca zapríčinili.

A ono bolo práve celkom naopak! Ja, ako tiež jeden z hostov, môžem na svoju česť do-svedčiť a potvrdiť, že všetci tam zavolaní a štedre uhostení, nevedeli sa dost prenachváliť čistoty, jaká tam vo všetkom vidná bola; srdečnosti a úprimnosti s ktorou nás ponúkali jako gazda, tak zvlášte gazdiná; hojného nachystania vkusných, chutných jedál, výborného pitného vinka; ich vďačnej radosti, ktorá im z očí svietila, keď videli svojich hostov tak výborne sa cítiť a zabávať, že ináč vážni, usadlí mužovia, i kňazského stavu, do nevinného, veselého spevu z celej duše boli sa odovzdali. Taká znamenitá nálada rozhostila sa bola v tomto pohostinnom slovenskom dome. Odchádzajúc už dost pozde domov, ešte na ceste sme si všetci vychvalovali, jako znamenite sme sa tam cítili a že sme sa veru už dávno tak dobre nezabavili.

Preto jestli na hodoch uctením lebo neuctením v jednotlivých domoch mohla by sa zapríčiniť celej obci česť lebo nečesť, tak vážený dom Krásňanských získal Čajly najväčšiu česť a chválu. A skutočne veľmi pochválne spomínali ešte nedávno v Prešporku pri robotníckej slávnosti obračkovej, cajlanské hody, v pohostinnom dome úprimných Krásňanských zažitá. Pán Boh ich živ! Sláva im!

Pravda i tí, čo im boli dohovárati, nevediac o čom je vec, robili to len z dobrého úmyslu, starostliví súc o česť Čajle, a tak im to naši dobri hostitelia radi odpustia.

Tam prítomný.

— **Z Kysúc.** (Trenčianska stol.). Všetci ľudia povedia, že my už nič nevieme o tom širom svete, lebo že k nám vraj ani ten vtáčik nedoletí. No, ak je to pravda, tak ja sme možem povedať, že ten obľúbený „Pokrok“ je akýsi mimoriadny vták, lebo on nie len že ďalej uzer, ako bystrooký sokol, ale zná aj rozprávať. Nedávno bol nám sdelil i tú milú novinu, že v ňom aj my jednoduchí ľudia môžeme dať výraz svojím drotárskym citom. Musíme sa teda usilovať použiť túto výhodnú príležitosť.

Asi pred dvoma-troma mesiacmi boli po-

prichádzali naši drotári zo sveta, aby si polnie práce porobili a dom na zimu do poriadku priviedli a už so všetkých stran očuť, že sa už zas berú. Je pravda, že jejich verné kamarátky, lastovičky ich už dávno svolávaly, keď so svojim milým štebotaním náš bielunký kostol obletovali — sta by len boly spievaly: „Tie kysútské hodiny smutne bijú, lebo sa od nich lúčime v túto chvíľu“...; ale že by to už tak náhle bolo prišlo, to by som si veru nebol myslel. Idúc jedon krásny deň do susednej dediny (Ochodnice), do stredišťa drotárov, až sa dozviem, čo a jako oni smýšľajú. Práve na príjemný čas som natrafil. Cesta mi veľmi chytrou ubývala. Tak o malú hodinku už som bol tam, kde som byť chcel. Ako si hore dedinu vykračujem, zrazu v jednom dome očujem spievať... Pri Trenčine na Machnáči ešte raz, rozliehal sa po doline jeho hlas“. Zo začiatku som si myslel, že tu sa už naozaj do sveta berú, lebo obyčajne vtedy spievajú tú známu: „Keď sa drotár od svej milej odberal“...; ale moje domnievanie bolo ešte trocha včasné. Príjdúc k tomu domu, v ktorom sa tak veselo zabavovali, postojím že ešte dajakú očujem, ale darmo. Ako mňa spozorovali, utíchli a miesto toho pán gazda, — starý známy — mňa povolá, že aby sa mi páčilo ísť k nim posedieť. Ja z púhej zvedavosti vojdem do izby a tu mimo môjho starého známeho vidím i jedného švarného junáka, ktorý mi začne trepať dve na tri, tak že z toho aj ten najhlúpsi ľahko vyrozumel, že ho kdesi náramná búrka musela potkať. Bárs ťažko bolestne, ale predsa dorozumeli sme sa. Medzi iným rozpovie mi, že sa berie na zimu do sveta a že práve pred chvíľou sa zjednal s jedným gazdom. Konečne, ako nevinný baranok z dôveri sa mi, že sa z toho oldomášu trocha počastoval. Ja mám tú čudnú obyčaj, že opilec nemôžem vystáť. Predsa, aby nepovedal, že som pišný, dal som sa s ním do reči. Naj-samprv sa ho opýtam, že kde sa chystá ísť, na čo mi odpovie, že na Dolniaky, ku Dunaju. Ja bratku — poviem ďalej — tam musíte znáť koľko-toľko i po maďarsky. Tam veru není dost len to vedieť, že „harangozni“, to sú vrabci a „Terekorság“, to je tabák, ako u nás povedia. Vskutku musíte aspoň trocha rozumeť tú reč. Keď čo že poviete tomu policajtovi, keď sa Vás opýta: „Hová való?“ Nuž odpoviem mu: „Trenčín, vároš, vármede, hier, hier, comitat!“ No z toho veru nebude múdrejší. Vidiac, že z neho palené rozpráva zanechám ho a pustím sa do reči so starým známym. To je veru smutno — poviem — že ten náš ľud tak ľahko márne ten groš, ktorý len mozoľnou prácou si zná vyrobiť. O mnoho rozumnejšie smýšľajú naši susední občania na pr. Lieskovania, alebo Povínania, ktorí si povedia: „Keď už pijeme a márnime svoje majetky, tak nech to aspoň židovi neide do rúk!“ I dajúc sa s krémarmi pravotí s Božou pomocou vydobili si obecné krémy, v ktorých už väčším dielom nie pálenka, ale víno a pivo panujú. To je už ob-stojný pokrok. Ja však dôverujem v nich, že sa oni s týmto výdobytkom neuspokojá, ale že začnú rozmýšľať i o potravnom spolku. „Dal by Pán Boh“ — odpovie môj starý známy a spolu zavolá na ženu, aby nám dačo prichystala. Ja ale pozrúc na hodinky zbadám, že je už čas, aby som sa bral domov. Poďakujem sa teda môjmu známemu za priateľské privítanie a boso-pešo pospiecham k mestu.

V ceste sprevádzal mňa príjemný čas a zdravé kysútske povetrie. Slniečko však tiež so mnou držalo, ale len tak do pol cesty. Potom zrazu nevedky za Šerkov sa skrylo, doista preto, aby sa nemuselo stretnúť s tými opí-lými pltníkmi, ktorí práve zo zárobkov prichádzali vyspevujúc si: „Tmavá noc, tmavá noc, kedy ťa bude dost“... Prejdúc okolo nich i mimovoľne mi napadlo: „Nuž doista vtedy, keď príjete o zdravie a o majetky, keď vaše otcovské role cudzie syvé volky začnú orať a vy prinútení budete žobráckej palice sa chytiť a tleť sa po tom širom svete poli. Ano potom aj u vás začne svitať, potom sa aj vy prebudíte a prsá bijúc soznáte; že predsa vám len dobre chcel ten váš prešibaný drotár:“

Kysúčan.

Drobné zprávy.

— **Voľba notára.** Konečne po dvoch rokoch, dňa 25. t. m. máme v Mor. Sv. Jánoch túžobne očakávanú notársku voľbu. Na stanicu túto hlasia sa doteraz dvaja, a sice: doterajší zástupca p. Štefan Šilhányi a z Búr Sv. Jura

známy Mikuláš Setaffy. Kortešácia je v najväčšom prúde a slopanica so žranicou na dennom poriadku. čo pekne není a chválu občanom neziska. Voličia! Hlasujme, nie za slopanicu, ale dľa presvedčenia, na muža stáležo a pevného charakteru, hlasujme na muža ktorý si bude všetkých občanov ctíť, dobro a záujmy obce na srdci nosiť a pevne všade i oproti pántstvu zastávať. Boh s nami! (Budúce sdelím o voľbe obšírne, ako aj doterajšie prechmaty!)

Volič.

— Na učiteľskú stanicu vo *Vrádišti*, skalickej filie zvolená bola jednodlasne slečna *Terezia Bundalova*. Blahoželáme.

— **Myšlienka dvojročnej vojenskej služby.** U nás veľmi vážne sa zaoberajú povolane kruhy s tou myšlienkou, aby šuhaji len cez dva roky u vojska slúžili, ako je to v Nemecku, Bulharsku a Srbsku a najnovšie i v Rumunsku to probujú. Avšak osožným by to nebolo, lebo ak len cez dva roky šuhaji by slúžili, tak zas väčší počet ich do aktívnej služby priberú, lebo toľký počet vojska pod zbraňou musí byť, ako teraz tie tri ročníky vydajú. A toto len u pešakov by bolo možné a nie i u koníkov, lebo k cvičeniu týchto potrebné sú tri roky.

— V pondelok večer zhorel v *Unine* stoh slámy väčšej škody nebolo.

— **Pavel Kotlár**, sôregský stolár, že vraj vynašiel akúsi so 14-krídlami lietací stroj, ktorej zmenšený sústav (vzor) vystavil v Pešti. Len že nikto mu nechce dať asi 5 tisíc zl. na skutočný veľký stroj, lebo sa bojá, že miesto stroja — peniaze by uleteli.

— V skalickej mliekarni je k dostániu dobrý starý syr jedna porcia za 2 kr.

— **V Pešti** bude sa 20—23 tohto mesiaca odbavovať krajinský sjazd katolíkov. My tam však nemáme čo hľadať, lebo slovensky tam ani nemuknú a najväčšia čiastka biskupov len z ďaleka bude pozeráť na priebeh sjazdu, lebo prítomnými byť, za povinnosť neuznávajú.

— Kto sa chce prihlásiť na stromky nech to oznámi v mliekarni, kde je vyložený podpisný hárok.

— **Štefan Tisa**, ako minister vnútorných záležitostí, zamýšľa učiteľov urobiť na vidieku matrikárskymi úradníkmi, lebo celé to no vé matrikárstvo, súc obtiažnou prácou, nedo bre ide, a tak už abárs komu by ho chceli na krk zavesiť.

— **Divadelné predstavenie.** Pešbudinský „Kat. Del. Kruh“ usporiada dňa 23. t. m. v nedeľu divadelné predstavenie. Hrať sa bude: „Pasáčka lurdská“ v piatich dejstvách od P. Roberta Weisenhofera, kníaza z rehole sv. Benedikta. Z nemeckého preložil: Alfonz Bernkopf, farár v Ciferi. Hra prevedie sa v Kat. učňovskom dome (VIII. József-u. 28.) Vstup volný. Prajeme mnoho zdaru!

Učňa na kováčstvo, z poriadnej rodiny, kováčsky majster v Skalici.

Z redakcie:

M. P. Budapešť. Prišlo neskoro, v bud. čísle. *Viacerím* pp. dopisovateľom: prosíme dopisy čím kratšie písať, lebo máme málo miesta v „Pokroku“ pre všetkých.

Vzorky zdarma!

Firma kresťanská!

Lodenové sukne,

polovlnené rôznych bariev, 1 kus 65—70 kr. Susne „Mandžuriu“ (novinku) po 1 zl. 20 — 1 zl. 25. vyrába a dobierkou zasiela:

I. Česká výr. a vývoz sukni lodenových

Adolfa Jelinka

v Lísku, p. Jimramov. (Morava.)

Nehodiaci sa tovar buď vymením alebo vezmem zpät a peniaze vrátim!!

Každá nespokojnosť vylúčená!!

PIANA (KLAVIERY)

PIANINA

z c. a k. dvornej továrny

A. PETROF

v Hradci Králové, Čechy.

Sklad pian: **VO VIEDNI,**

I. Parkring, Čís. 18.

Od roku 1864.

13

POZOR!!

umelým hnojivom,

len v „Gazd.-potravnom spolku v Skalici.

Oziminy sa najlepšie pohnoja

ktoré možno kúpiť

Každá sporivá gazdina

používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM == SO SOKOLOM

Docieľi tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej kávy.

TOVARNE:

v Kolíne a Prosejove, Morava

VODOVODY

samočinné i pomocou strojov

pre mestá, obce, veľkostatky, villy, tehelne, továrne a domy súkromné.

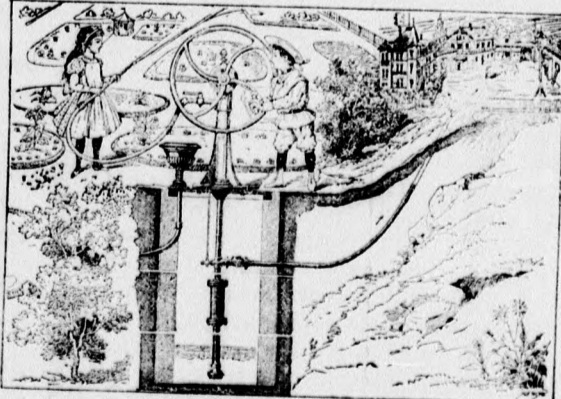
Najlepšie **PUMPY** trvanlivé a so zárukou zhotovuje zariaďuje

Továrň na vodovody a pumpy

JAN VITEZ v Přerově (Morava).

CENY MIERNE.

Prédbežné výpočty a cenníky zadarmo.

Neviete ešte?

Najlepšie náboženské noviny sú:

Posol Svätého Antona.

Vychodia mesačne raz na 16. stranách s krásnymi obrazmi. Predplatné na rok 2 kor., na pol roka 1 kor. Študentom a podučiteľom na rok 1 kor. 20 hal. Číslo na ukážku dostanete zdarma. Hláste sa o ne takto:

Posol Svätého Antona,
Budapest, VIII. Szentkirályi-u. 28.

Sviečky

všetkých druhov, ako kostolné voskové a polovoskové, stolné, stearinové i parafinové. ďalej

mydlá

ku praniu a voňavé (toiletne), všetky v najlepšej jakosti dodáva najľavnejšie

Prvá Královohradecká cis. král. dvornia továrň na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,
Hradec Králové, Král. České.
Založeno roku 1816.

Ochranná známka Založeno r. 1718.

Mariacelské žaludečné kvapky

jediné pravé z lekárne:

G. Schopfa

„K Milostivej Matke“ vo fľaškách 50 a 90 halierových. Práve len vo fľaškách, zapakovaných v zeleno-bielych prúhovaných škatuľkách a opatrených ochrannou známkou „Milostivou Matkou“ z Mariazell. K dostaniu vo všetkých lekárňach; kde nie — zrovna ich žiadať.

Obehod

s oblievaným náčiním.

Stavebné kľampiarstvo, plechy všetkých druhov a rozmerov.

Náhrobné kríže

v peknej úprave, každého druhu, s trvalým zlatením odporuča et. obecnstvu za báječne nízke ceny. Taktiež prevádza každú opravu starých krížov

Rudolf Detony
v Skalici (Szakoleza),
Jezovítska ulica.

